

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Institution: NaturErhvervstyrelsen

Enhed/initialer: Center for Innovation/LBO/LASJUU/MORBLO/KABINI

Sagsnr.: 13-835-000032

Dato: 18. december 2013

Sammenfatning fra 1. møde i bioøkonomipanelet, 12. december 2013 på Hotel Scandic Copenhagen

Dagsorden

- Velkomst
- Præsentation af panelets kommissorium
- Præsentation af panelet, herunder kort om deltagernes forventninger til de kommende 3 år
- Oplæg om EU-Kommissionens bioøkonomi-strategi og EU-kommissionens bioøkonomi-panel
- Oplæg om erfaringer fra arbejdet i det tyske Bioökonomirat
- Oplæg til drøftelse af panelets arbejdsform, leverancer og arbejdsplan for det kommende år
- Panelets drøftelse af ovennævnte oplæg
- Eventuelt

Velkomst

Bioøkonomipanelets formand, Karsten Biering Nielsen (NaturErhvervstyrelsen), bød velkommen. Det var oprindeligt meningen, at det var fødevareministeren, som skulle have budt velkommen. Der havde imidlertid været ministerskifte tidligere på dagen, og den ny fødevareminister, Dan Jørgensen, havde ikke haft mulighed for at møde op med så kort varsel. Den ny minister ville blive inviteret til at deltage på et af de kommende møder.

Panelet er etableret som en del af vækstplanen for vand, bio & miljøløsninger, og dets 27 medlemmer dækker hele den bioøkonomiske værdikæde. Han fremhævede, at bioøkonomi omhandler såvel vækst og beskæftigelse som bæredygtighed.

Han sagde endelig, at dagens møde var et "sætte-møde", og at egentlige substansdrøftelser først ville ske fra næste møde.

Kommissorium

Karsten Biering Nielsen gennemgik panelets kommissorium (*link til kommissorium*).

Han fremhævede, at panelet skal anvise muligheder for konkrete tiltag, og at det skal ske indenfor hele værdikæden. Hvad angår mulige virkemidler, så er det ikke kun myndighedsrepræsentanterne som sidder inde med sådanne, alle deltagere har virkemidler, de kan bringe i spil.

Panelets arbejde skal ses som et supplement til andre igangværende aktiviteter, ikke som en konkurrent. Panelet betjenes af et tværministerielt sekretariat.

Præsentation af panelet, herunder kort om paneldeltagernes forventninger til de kommende 3 år

De enkelte paneldeltagere præsenterede indledningsvist sig selv og fortalte om deres baggrund for at være med i panelet. (*link til liste over medlemmer*). Derefter kom de ind på deres forventninger til arbejdet. Under denne bordrunde kom der bl.a. følgende frem:

- Generel positiv stemning overfor panelets oprettelse, sammensætning og kommissorium, men panelet må ikke blive en "snakkeklub for gode intentioner" - der skal komme konkrete anbefalinger,
- Fokuser på at løfte barrierer,
- Fokuser på at skabe markedstræk, herunder på at få skabt et hjemmemarked og hjemlige "show cases",
- Fokuser på bæredygtighed, både miljømæssigt (dvs. i forhold til bl.a. landskab, næringsstoffer og pesticider), økonomisk samt socialt (dvs. i forhold til bl.a. arbejdsmiljø og sikring af arbejdspladser i "udkantsområder"),
- Tænk på udvikling af bioøkonomi som en kontinuerlig proces. Pas på ikke for tidligt at låse os fast på et bestemt spor,
- Bioøkonomi kan være en løsning, men det kan også have problematiske aspekter, som skal afklares, hvis en bioøkonomisk udvikling skal nyde bred opbakning,
- Fokuser på at skabe gode, langsigtede rammevilkår,
- Bedre koordinering på tværs af ministerier er centralt for udvikling af bioøkonomien,
- En indsats for bioøkonomi kan spille fint sammen med gennemførelse af Natur- og Landbrugskommissionens anbefalinger,
- Af flere grunde skal vi undgå at anlægge et nationalt perspektiv på bioøkonomien; herunder fordi biomasse handles internationalt, fordi vi med fordel kan lære af udenlandske erfaringer, og fordi vi kan og skal eksportere vore løsninger til et internationalt marked,
- Panelets anbefalinger skal være empirisk funderede, dvs. tage afsæt i faglige analyser,
- Find og synliggør eksempler på succesfulde "livscyklus-projekter"; der er behov for gode "show cases", som demonstrerer hele kæden,
- Find også eksempler på projekter, som ikke er gået efter hensigten - kan være med til at identificere barrierer,
- Hele værdikæden skal med; der er behov for en holistisk, integreret tilgang,
- Vi kan med fordel tage udgangspunkt i at optimere brugen af restprodukter fra eksisterende land- og skovbrug,
- Der er et potentiale i biomasse fra marginale jorder.

Oplæg om EU-kommissionens bioøkonomi-strategi og EU-kommissionens bioøkonomipanel

Niels Gøtke, Kontorchef i Styrelsen for Forskning og Innovation og nordisk repræsentant i EU's bioøkonomipanel, holdt oplæg (*link til slides*) om EU's arbejde med bioøkonomi. Bioøkonomi blev sat på dagsordenen i EU for flere år siden, men dets betydning er vokset. Niels Gøtke berettede, at bioøkonomi nu har høj prioritet i EU og bl.a. har fået en central stilling i EU's vækststrategi.

Hvad angik EU's bioøkonomipanel, så forventer Kommissionen, at panelet foreslår konkrete tiltag, og at det udviser "proaktiv adfærd". Panelet skal finde eksempler på bioøkonomiske projekter, herunder både nogle der er gået godt, og nogle der er gået dårligt.

Oplæg om erfaringer fra arbejdet i det tyske Bioökonomirat

Lucia Reisch, professor ved CBS og medlem af det tyske bioøkonomiråd, fortalte om erfaringerne med arbejdet i rådet (*link til slides*). Det tyske råd blev etableret i 2009 og er nu inde i sin anden funktionsperiode. Der har været en række problemer med rådet i dets første periode, bl.a. at det har været for lukket om sig selv og ikke har haft tilstrækkelig kontakt med regeringen, offentligheden og andre interessenter. Dets troværdighed har ikke været tilstrækkelig, bl.a. pga. dominans af lobbygrupper og industri-interesser.

I dets anden periode er sammensætningen af bioøkonomirådet blevet radikalt ændret, og der er sat fokus på, at rådet skal indgå i en dialog med det omkringliggende samfund. I den forbindelse fremhævede Lucia Reisch behovet for at fremvise konkrete eksempler for offentligheden ("bioeconomy to touch"), som f.eks. biologisk garvet læder i en ny BMW.

Rådet holder 5 to-dages rådsmøder pr. år, og bliver serviceret af et sekretariat med 3 fuldtidsansatte. Rådet har pt. nedsat 4 arbejdsgrupper.

Oplæg til drøftelse af panelets arbejdsform, leverancer og arbejdsplan for det kommende år

Karsten Biering Nielsen holdt oplæg (*link til slides*) til drøftelsen om panelets leverancer, arbejdsplan og arbejdsform. Han sagde bl.a., at arbejdsplanen for 2014 var lidt speciel, fordi den tidligere omtalte vækstplan allerede havde fastlagt temaerne for rådets første møder.

Han startede med at vise en oversigt over de igangværende aktiviteter på bioøkonomiområdet, et såkaldt årshjul. Han sagde videre, at det bioøkonomiske område er stort og komplekst, og at der derfor er behov for at strukturere panelets drøftelser. Men selvom panelet fokuserer på specifikke områder er det vigtigt at fastholde overblikket over hele værdikæden.

Panelet drøftede de nævnte emner på basis af oplægget. Udkommet af disse drøftelser blev følgende:

Ad arbejdsform og leverancer

- Sekretariatet laver et papir som skitserer bioøkonomipanelets arbejdsform og mulige leverancer. Generel opbakning til oplægget.

Ad årsplan for 2014

- Temaerne for næste års møder bliver som følger:

Møde 2: Nuværende og fremtidige værdikæder, herunder: hvor er vi stærke?

Møde 3: Hvordan fremmer vi et europæisk marked for biobaserede, bæredygtige produkter?

Møde 4: Øge tilgængeligheden af billigere og bæredygtig biomasse

- Forskningsspørgsmål bliver en underliggende del af debatten på alle tre møder,
- Paneldeltagerne deler relevant viden med Sekretariatet, der efterfølgende rundsender relevante rapporter og baggrundsmateriale inden 2. møde (udgør et virtuelt "møde nr. 1½"),
- Sekretariatet vurderer om, og i givet fald hvordan, panelet kan reagere på den bioenergianalyse, der forventes fremlagt i januar 2014.

Ad Næste møde

- Planlægges afholdt 26. februar 2014 kl. 13:00 - 17:30
- Sekretariatet får indlæg eller baggrundsmateriale om:
 - konkrete projekter,
 - nuværende og fremtidige værdikæder,
 - barrierer og udfordringer.
- Fokus er ikke kun på situationen i DK, men også på udlandet,
- Lene Lange tilbyder at stille mødelokaler til rådighed.